

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

14 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolaev Ghenadie,

judecători – Timofti Vladimir, Toma Nadejda, Alerguș Constantin, Moraru

Petru

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către partea vătămată Marinescu Aurel și de către avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în numele inculpatului Strîmbanu Iurie, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017, în cauza penală privindu-l pe

Strîmbanu Iurie Xxxx, născut la xxxxx, originar din s. xxxxx, r-nul xxxxx și domiciliat în or. xxxx, str. xxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 29.10.2012 – 30.12.2016 (prima instanță);
2. 06.03.2017 – 10.05.2017 (instanța de apel);
3. 31.07.2017 – 14.11.2017 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău din 30 decembrie 2016, Strîmbanu Iurie a fost achitat de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că de către organul de urmărire penală prin rechizitoriu Strîmbanu Iurie a fost învinuit în faptul că în luna decembrie 2007, data exactă nefiind stabilită de organul de urmărire penală, aflându-se în imediată apropiere a hotelului „Turist” situat pe bd. Gr. Vieru 9, mun. Chișinău, și urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, sub pretextul investirii mijloacelor bănești într-o afacere profitabilă, a dobândit ilicit de la Marinescu Aurel suma de 54 800 (în rechizitoriu este 58400) dolari SUA, care conform cursului oficial al BNM din 01.12.2007 constituia echivalentul sumei de 657 584 lei, cauzându-i astfel părții vătămate o daună în proporții deosebit de mari.

Acțiunile inculpatului Strîmbanu Iurie au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, - dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, în proporții deosebit de mari.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Procuror, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Strîmbanu Iurie să fie recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse de 12 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere materială pe un termen de 5 ani, invocând în argumentarea apelului că:

- prima instanță incorect a apreciat probele administrate legal în cadrul urmăririi penale și prezentate spre examinare, iar ca rezultat a dispus achitarea inculpatului Strîmbanu Iurie, învinuit în baza art. 190 alin. (5) Cod penal;

- la adoptarea hotărârii, instanța de judecată nu a luat în considerare declarațiile părții vătămate, a martorilor, cât și alte probe prezentate de partea acuzării, adoptând o hotărâre reieșind în mod parțial doar din declarațiile inculpatului și altor probe prezentate de către acesta;

- reieșind din probele administrate și analizate de către instanța de judecată, la care părțile au avut acces în egală măsură, rezultă că intenția inculpatului la comiterea infracțiunii incriminate este dovedită pe deplin, existând legătura causală între fapta comisă și consecințele acesteia, acțiunile inculpatului urmând a fi corect încadrate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal;

- din declarațiile părții vătămate Marinescu Aurel, a martorilor Arseni Andrian, Marinescu Viorel, rezultă vinovăția inculpatului în infracțiunea imputată;

- potrivit probelor cercetate în ședințele de judecată, s-a constatat cu certitudine că Strîmbanu Iurie a primit banii în sumă de 58 400 dolari SUA de la Marinescu Aurel, la momentul primirii banilor Marinescu Aurel a manifestat relații de încredere față de Strîmbanu Iurie, la momentul primirii banilor Strîmbanu Iurie nu avea deja atribuții la întreprinderea TRANSOIL, despre care a comunicat părții vătămate că ar fi intenționat să investească mijloacele financiare, a mai obținut și alte mijloace financiare de la Marinescu Viorel, pe care nu le-a restituit inculpatul, la momentul primirii banilor era în situație materială precară, or, din materialele dosarului penal rezultă că nu avea lichidități, întreprinderile înregistrate nu aveau venit, deținea bunuri în leasing, iar bunurile acestuia erau grevate;

- sentința de achitare în cauza inculpatului Strîmbanu Iurie este neîntemeiată, nu corespunde circumstanțelor faptei expuse și urmează a fi anulată ca fiind ilegală.

3.2. Avocatul Caldîba Vitalie în numele părții vătămate Marinescu Aurel, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Strîmbanu Iurie să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod

penal, cu stabilirea unei pedepse în limitele sancțiunii prevăzute de acest articol, invocând în argumentare că:

- partea vătămată Marinescu Aurel a lipsit de la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței, motiv pentru care apelantul, în temeiul prevederilor art. 403 Cod de procedură penală a solicitat repunerea în termen a apelului declarat;

- neîntemeiat a fost dispusă achitarea inculpatului Strîmbanu Iurie în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, din motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii, or din probele administrate, apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, rezultă că acțiunile inculpatului Strîmbanu Iurie de dobândire ilicită a mijloacelor bănești de la partea vătămată întrunesc elementele infracțiunii imputate;

- prima instanță, ilegal și neîntemeiat a ignorat probele prezentate de partea acuzării în susținerea învinuirii înaintate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017, au fost admise apelurile declarate, fiind casată total sentința primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Strîmbanu Iurie a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de de art. 190 alin. (5) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 8 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere materială pe un termen de 3 ani.

La fel, a fost dispusă încasarea de la Strîmbanu Iurie în beneficiul lui Marinescu Aurel prejudiciul cauzat prin infracțiunea comisă, în mărime de 58 400 dolari SUA, convertiți în valuta națională conform cursului oficial al BNM, la data executării hotărârii judecătorești.

5. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că Strîmbanu Iurie în luna decembrie 2007, data exactă nefiind stabilită, aflându-se în imediată apropiere a hotelului „Turist” situat pe bd. Gr. Vieru 9, mun. Chișinău, și urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, sub pretextul investirii mijloacelor bănești într-o afacere profitabilă, a dobândit ilicit de la Marinescu Aurel suma de 58 400 dolari SUA, care conform cursului oficial al BNM din 01.12.2007 constituia echivalentul sumei de 657 584 lei, cauzându-i astfel părții vătămate o daună în proporții deosebit de mari.

Instanța de apel a calificat acțiunile inculpatului Strîmbanu Iurie în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, - dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere în proporții deosebit de mari.

Totodată, instanța de apel a reținut că prima instanță a stabilit incorect starea de fapt, care nu corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate greșit, prima instanță ajungând eronat la concluzia achitării lui Strîmbanu Iurie în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, la fel instanța de apel a indicat că prima instanță la adoptarea

sentinței a încălcat prevederile art. 101 alin. (1), art. 384 alin. (3), art. 385 alin.(1) Cod de procedură penală.

În același sens, instanța de apel a stabilit că prima instanță nu a dat o apreciere cuvenită normelor citate, menționând că concluziile primei instanțe cu privire la achitarea lui Strîmbanu Iurie în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, sunt pripite, nu corespund materialelor dosarului, fără ca probele administrate în cauză să fie apreciate fiecare în parte și în ansamblu din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și coroborării lor, respectiv s-a conchis că prima instanță incorect a ajuns la concluzia că fapta incriminată inculpatului nu întrunește elementele componenței de infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Prin urmare, instanța de apel a precizat că deși inculpatul Strîmbanu Iurie nu și-a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, aceasta se confirmă prin următoarele probe pertinente, concludente, utile și veridice ce coroborează între ele, și anume declarațiile părții vătămate Marinescu Aurel, a martorilor Marinescu Viorel și Arseni Andrian din prima instanță și din instanța de apel.

În același context, instanța de apel a indicat că în temeiul art. 24 alin. (3) Cod de procedură, părților li s-a explicat posibilitatea de a prezenta probe, iar inculpatul și apărătorul acestuia au declarat că careva probe nu au.

Astfel, instanța de apel analizând cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, a constatat că inculpatul Strîmbanu Iurie a comis infracțiunea imputată lui, și că acțiunile inculpatului se încadrează în baza art. 190 alin. (5) Cod penal.

Subsidiar, instanța de apel a notat că declarațiile inculpatului Strîmbanu Iurie, precum că dânsul n-ar fi comis fapta infracțională imputată și nu ar fi însușit prin înșelăciune și abuz de încredere bani de la partea vătămată, nu corespund adevărului, și sunt date de către inculpat în scopul de a se eschiva de la răspunderea penală pentru fapta comisă, deoarece ele se combat de întreaga sistemă de probe analizate mai sus, și apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală și care integral demonstrează vinovăția lui în comiterea infracțiunii imputate.

Instanța de apel din cumulul probelor cercetate, a conchis că în acțiunile inculpatului Strîmbanu Iurie se regăsesc modalitățile de săvârșire a faptei prejudiciabile urmate de cauzarea de daune în proporții deosebit de mari, potrivit laturii obiective a infracțiunii incriminate, deoarece conform materialelor cauzei penale precum și declarațiilor inculpatului Strîmbanu Iurie, a părții vătămate Marinescu Aurel și a martorilor Marinescu Viorel și Arseni Andrian audiați la urmărirea penală, în prima instanță și instanța de apel, s-a determinat că prin acțiunile sale, inculpatul Strîmbanu Iurie a cauzat un prejudiciu material părții

vătămate Marinescu Aurel în cuantum de 58 400 dolari SUA, bani pe care inculpatul i-a obținut de la ultimul în vederea investirii într-o afacere profitabilă, însă Strîmbanu Iurie cu bună știință înșelând și abuzând de încrederea părții vătămate, cu care se aflau în relații de prietenie, a obținut un împrumut în mărime de 58 400 dolari SUA, asigurându-1 pe acesta că-și va restitui banii și va obține și profitul scontat, cunoscând cu certitudine că nu va putea să-și onoreze obligația asumată și nu va restitui mijloacele bănești împrumutate în termenul stabilit de către părți, prin ce a cauzat părții vătămate Marinescu Aurel o daună materială în proporții deosebit de mari.

La fel, instanța de apel a atestat că deși inculpatul a negat intenția sa de a abuza de încredere și prin înșelăciune a dobândi de la Marinescu Aurel suma de 58 400 dolari SUA, acest fapt este confirmat de faptul că inculpatul a asigurat partea vătămată că va investi într-o afacere profitabilă, fără însă ai oferi careva detalii. Mai mult, a mizat pe relațiile de prietenie existente între inculpat și partea vătămată care se cunoșteau de mult timp și i-au mai fost oferite anterior și alte împrumuturi în sume mari. Totodată, instanța de apel a relatat că partea vătămată nu cunoștea despre situația financiară a inculpatului, aceasta ulterior aflând că inculpatul a mai avut dosare, iar asupra bunurilor inculpatului au fost aplicate interdicții de înstrăinare, iar la momentul transmiterii banilor Strîmbanu Iurie avea un salariu stabil și o situație materială bună, respectiv, în opinia părții vătămate avea premise pentru restituirea ulterioară a împrumutului. Din declarațiile părții vătămate Marinescu Aurel, instanța de apel a menționat că se confirmă faptul că inculpatul era angajat oficial în câmpul muncii la Compania de asigurări Grawe Carat, fapt confirmat și de către însuși inculpat, mai mult ca atât părții vătămate îi era cunoscut faptul că inculpatul activa într-un proiect „Transoil” și răspundea de raioanele de nord unde colecta cereale pe care le schimba pe combustibil, fiind interesat de propunerea inculpatului, felul în care avea să investească banii, inculpatul profitând însă de încrederea pe care o avea partea vătămată Marinescu Aurel, care considera că inculpatul are venituri suficiente pentru a restitui împrumutul în sumă de 58 400 dolari SUA.

La același capitol, instanța de apel a specificat că deși la momentul primirii sumei de 58400 dolari SUA în anul 2007, inculpatul Strîmbanu Iurie nu a întocmit nici un act, ulterior pentru a da în aparență intenției sale de a însuși ilegal prin înșelăciune și abuz de încredere suma dată, caracter legal, cunoscând cu certitudine că nu are intenția de a restitui nici un ban, deși avea posibilitatea fiind angajat și având venituri, acesta doar i-a promis că va întocmi o recipisă, iar partea vătămată Marinescu Aurel nu a insistat asupra întocmirii unei recipise, sau perfectării oricărui alt înscris.

Instanța de apel a conchis că se confirmă și latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie manifestată prin intenția directă a inculpatului Strîmbanu Iurie, care își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a prevăzut urmările ei

prejudiciabile și a dorit în mod conștient, survenirea acestora. Prin urmare, inculpatul dorea și admitea obținerea mijloacelor bănești prin înșelăciune și abuz de încredere de la partea vătămată Marinescu Aurel, cunoscând cu certitudine că nu dispune de surse financiare suficiente pentru a putea întoarce datoria în termenul fixat, inculpatul a încredințat partea vătămată Marinescu Aurel că are nevoie de bani pentru a face o investiție într-o afacere profitabilă, oferind siguranța că peste o perioadă de timp va restitui suma integral, motiv pentru care partea vătămată a decis să-l ajute și să-i ofere suma de bani necesară, fără întocmirea unei recipise, deoarece erau prieteni și aveau încredere în el, ținând cont că pe parcursul a cinci ani banii nu au fost restituiți, iar partea vătămată își făcea griji a solicitat întoarcerea împrumutului acordat inculpatului.

Mai mult, instanța de apel a reiterat că inculpatul Strîmbanu Iurie îi promitea părții vătămate Marinescu Aurel că-i va restitui suma împrumutată, însă ulterior se eschiva de la întâlnirile și discuțiile cu acesta, ceea ce denotă faptul că inculpatul nu intenționa să restituie datoria.

La fel, instanța de apel a menționat că nu poate fi invocată imposibilitatea făptuitorului de a găsi mijloace materiale pentru a-și îndeplini obligațiile asumate - ca temei de a nu-i fi aplicată răspunderea penală - dacă a manifestat rea-voință sau intenție frauduloasă față de obligațiile asumate în raport cu partea vătămată, lucru care a fost dovedit în acțiunile inculpatului Strîmbanu Iurie.

La individualizarea și stabilirea pedepsei, instanța de apel a indicat că a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal, de faptul că inculpatul Strîmbanu Iurie a comis o infracțiune din categoria celor deosebit de grave, cu scop de cupiditate, de pericolul social al infracțiunii săvârșite, de aspectele săvârșirii infracțiunii, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, personalitatea celui vinovat, anterior judecat, dar cu antecedente penale stinse, la evidența medicului narcolog sau psihiatru nu se află, are la întreținere doi copii minori.

În continuare, instanța de apel a atestat că în speță lipsesc circumstanțe agravante și circumstanțe atenuante. Totodată, luând în considerare toate circumstanțele cauzei și anume, opinia participanților la proces, inculpatul a săvârșit din intenție o infracțiune deosebit de gravă, din interes material, nu a conștientizat gravitatea faptei comise, nu a restituit prejudiciul material cauzat părții vătămate, precum și influența pedepsei asupra corectării inculpatului, instanța de apel a considerat că corectarea și reeducarea inculpatului Strîmbanu Iurie este posibilă doar prin izolarea acestuia de societate, stabilindu-i pedeapsă sub formă de închisoare.

Reieșind din circumstanțele indicate, instanța de apel a conchis că restabilirea echității sociale, corectarea și reeducarea inculpatului Strîmbanu Iurie, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și din partea altor persoane, poate avea loc doar prin aplicarea unei pedepse penale în limitele

sanctiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, sub formă de 8 (opt) ani și 6 (șase) luni închisoare, cu aplicarea pedepsei complementare sub formă de privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere materială pe un termen de 3 ani.

Cu referire la prejudiciul cauzat părții vătămate, instanța de apel analizând materialele cauzei și conducându-se de prevederile art. 23 alin. (2), 219 alin. (1), (4) Cod de procedură penală, a concluzionat că prin rechizitoriu s-a constatat cu certitudine că părții vătămate Marinescu Aurel i-a fost cauzat prejudiciul material în mărime de 58 400 dolari SUA, ceea ce constituie o daună în proporții deosebit de mari, iar partea vătămată a înaintat în instanța de judecată acțiunea civilă (f.d. 163, vol. I), totodată mărimea prejudiciului a fost stabilită de către organul de urmărire penală prin ordonanța de punere sub învinuire și rechizitoriu.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

6.1. Avocatul Ciobanu – Nițuleac Vladislav în numele inculpatului Strîmbanu Iurie, care fără a indica nici un punct prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, ce reglementează temeiurile de recurs, solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței primei instanțe prin care a fost achitat din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, invocând că:

- sentința primei instanță este legală și întemeiată, deoarece în ea s-au analizat probele prezentate de partea acuzării în ședința de judecată;

- decizia instanței de apel este una declarativă, are un caracter general și teoretic și nicidecum nu este concretă la speța dată, motivarea este o încercare de a da un aspect pur teoretic, asupra presupuselor fapte;

- la baza sentinței de condamnare au fost puse doar declarațiile date de inculpat, partea vătămată, și a martorului, de la urmărirea penală, din prima instanță și cea de apel;

- instanța de apel nu a făcut referire la faptul că lui Strîmbanu Iurie i s-a adus învinuirea cu încălcarea termenului procedural, deoarece recunoașterea în calitate de bănuit la data de 15.05.2012 (f.d. 82, vol. I), învinuirea din 14.08.2012 (f.d. 149, vol. I) a fost adusă la cunoștință la data de 04.09.2012;

- în decizia instanței de apel este subliniat faptul că inculpatul activa într-un proiect și avea posibilitatea financiară bună, iar ulterior în pct. 57 a deciziei instanța de apel a indicat că acesta era conștient că nu are posibilitatea reală de a-și onora obligațiile și nu va putea restitui banii;

- o discordanță în motivarea deciziei constă în faptul că instanța de apel a constatat că inculpatul a dobândit prin înșelăciune de la Marinescu Aurel suma respectivă, pentru investiție în careva afaceri profitabile, însă Marinescu Aurel în declarațiile sale indică că i-a împrumutat suma dată de bani lui Strîmbanu Iurie.

6.2. Partea vătămată Marinescu Aurel, care indicând temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea individualizării și stabilirii

pedepsei inculpatului Strîmbanu Iurie, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care inculpatului Strîmbanu Iurie să-i fie stabilită o pedeapsă mai aspră, în limitele sancțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, invocând că:

- soluția instanței de apel în partea individualizării și stabilirii pedepsei inculpatului Strîmbanu Iurie, nu cuprinde motivele pe care se întemeiază această soluție, aceasta fiind expusă neclar, în termeni vagi și generali, motivarea acestei soluții contrazice dispozitivului hotărârii, totodată, instanța de apel a aplicat pedeapsa individualizată contrar prevederilor legii, stipulate în art. 7 alin. (1), 75 alin. (1), 77 alin. (1), art. 78 alin. (3), art. 81 alin. (2), art. 83, art. 84 alin. (1) Cod penal;

- instanța de apel greșit a constatat lipsa circumstanțelor agravante în speță, nu a ținut cont de motivul comiterii infracțiunii, circumstanțele faptice care agravează răspunderea penală a inculpatului Strîmbanu Iurie, și anume săvârșirea infracțiunii cu folosirea încrederii acordate – art. 77 alin. (1) lit. n) Cod penal, în rezultat fiind stabilită o pedeapsă prea blândă.

7. La recursurile ordinare declarate, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care a pledat pentru inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate, din considerentul că motivele invocate în recursuri au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel și o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza hotărârii de condamnare, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Mai mult, menționează că recursurile sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei și individualizarea măsurii de pedeapsă, care în opinia acuzării este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante prevăzute de art. 76-77 Cod penal, precum și de efectele acestora stipulate în art. 78 Cod penal.

La fel, indică că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți și că decizia contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția privind încadrarea juridică corectă a acțiunilor inculpatului și stabilirea măsurii de pedeapsă.

8. Cu referire la recursul ordinar declarat de avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în numele inculpatului Strîmbanu Iurie:

Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța de recurs este în drept să-l admită, să caseze total hotărârile judecătorești și să dispună achitarea persoanei.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427

Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Colegiul penal lărgit menționează că deși avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în numele inculpatului Strîmbanu Iurie nu indică un punct concret din art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, ce reglementează temeiurile de recurs, din textul recursului rezultă că se invocă temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, adică se critică decizia sub aspectele că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și că nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Colegiul penal lărgit invocă că potrivit prevederilor art. 8 Cod de procedură penală, persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă.

Alin. (2) al aceluiași articol, stipulează că, nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa, iar concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.

Procesul penal, potrivit prevederilor art. 1 alin. (2) Cod de procedură penală, are ca scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată.

Alin. (3) al aceluiași articol stabilește că organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sunt obligate să activeze în așa mod încât nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată.

Reieșind din aceste prevederi legale, care sunt principii unanim recunoscute, inclusiv de tratatele internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte, jurisprudența națională a stabilit o practică judiciară potrivit căreia vinovăția persoanei în săvârșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul, când instanța de judecată, călăuzindu-se de principiul prezumției nevinovăției, cercetând nemijlocit toate probele prezentate, iar îndoielile, care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului și în limita unei proceduri legale, a dat răspunsuri la toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit reține și prevederile art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, care stabilesc că, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, iar potrivit alin. (2) al aceluiași articol, sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri.

Verificând argumentele invocate în recursul declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel examinând cauza, la pronunțarea deciziei de condamnare a lui Strâmbanu Iurie în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, nu a ținut cont pe deplin de prevederile legale sus menționate, nu și-a argumentat prin motive-probe legale soluția, fapt care, cu certitudine determină necesitatea casării totale a deciziei instanței de apel, or, motivele invocate de recurent la pct. 6.1 a prezentei decizii, sunt întemeiate.

Astfel, se mai relevă că conform art. 385 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunea dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat.

În acest context, se indică că potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Instanța de apel, examinând apelurile declarate de către procuror și de către avocat în numele părții vătămate, a conchis pripit că probele prezentate de acuzare demonstrează vinovăția inculpatului în comiterea faptei imputate, în rezultat greșit a casat sentința și a pronunțat o nouă hotărâre de condamnare.

Totodată, Colegiul penal lărgit menționează că prima instanță, în sentința sa, apreciind probele administrate la urmărirea penală și cercetate în ședința de judecată, prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, veridicității și utilității lor, iar toate probele în ansamblu, din punct de vedere al

coroborării lor, din lipsa de probe pertinente care confirmă vinovăția inculpatului, a constatat corect că Strâmbanu Iurie urmează a fi achitat de sub învinuirea imputată, însă a indicat greșit temeiul achitării inculpatului, stipulat în art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, pe când temeiul corect de achitare în situația când nu sunt probe incontestabile este cel prevăzut de art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, - fapta nu a fost săvârșită de inculpat, motiv din care nici sentința primei instanțe nu poate fi menținută de către instanța de recurs ordinar.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că potrivit rechizitoriului (f.d. 195, vol. I), Strâmbanu Iurie se învinuiește în faptul că în luna decembrie 2007, data exactă nefiind stabilită de organul de urmărire penală, aflându-se în imediată apropiere a hotelului „Turist” situat pe bd. Gr. Vieru 9, mun. Chișinău, și urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, sub pretextul investirii mijloacelor bănești într-o afacere profitabilă, a dobândit ilicit de la Marinescu Aurel suma de 58 400 dolari SUA, care conform cursului oficial al BNM din 01.12.2007 constituia echivalentul sumei de 657 584 lei, cauzându-i astfel părții vătămate o daună în proporții deosebit de mari.

Acțiunile inculpatului Strâmbanu Iurie au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, în proporții deosebit de mari.

În continuare, se atestă că organul de urmărire a indicat că vinovăția inculpatului Strâmbanu Iurie se demonstrează doar prin declarațiile părții vătămate Marinescu Aurel și a martorilor Arseni Andrian și Marinescu Viorel.

În acest context, Colegiul penal lărgit verificând motivele invocate în recurs în coraport cu materialele din prezenta cauză penală, conchide că la urmărirea penală, dar și în ședințele de judecată a instanțelor ierarhic inferioare nu au fost prezentate probe pertinente, veridice și suficiente întru confirmarea vinovăției inculpatului Strâmbanu Iurie de dobândire ilicită de către acesta a mijloacelor financiare în sumă de 58 400 dolari SUA, sub pretextul investirii mijloacelor bănești într-o afacere profitabilă, prin înșelăciune și abuz de încredere de la partea vătămată Marinescu Aurel, or, declarațiile martorilor, Marinescu Viorel și Arseni Andrian, nu pot fi reținute în calitate de probe care ar confirma acțiunile ilegale ale inculpatului Strâmbanu Iurie, din considerentul că Marinescu Viorel nu a fost prezent în momentul transmiterii banilor, iar informațiile comunicate de către acesta nu reprezintă o relatare directă a circumstanțelor la care a fost acesta martor ocular, recunoscând că îi sunt cunoscute doar informațiile relatate din spusele părții vătămate Marinescu Aurel, care este și fratele său. În acest sens, se notează că la baza unei condamnări nu pot fi puse probe indirecte și contradictorii, care nu sunt confirmate prin careva probe directe-icontestabile, astfel că, orice dubiu și

incertitudine se interpretează în favoarea inculpatului. Iar declarațiile martorului ocular Arseni Andrian, sunt contradictorii și nu confirmă cu certitudine faptul transmiterii banilor, deoarece acesta a declarat că a fost prezent la transmiterea unui plic, însă nu cunoaște cu certitudine ce se afla în interiorul său, fiindu-i comunicat ulterior că în plic se aflau dolari SUA.

De asemenea sunt contradictorii declarațiile părții vătămate Marinescu Aurel, referitor la descrierea plicului în care acesta invocă că au fost transmiși banii în sumă de 58 400 dolari SUA. Prin urmare, se reține că în cadrul urmăririi penale, partea vătămată a declarat că a transmis banii într-o pungă de hârtie (f.d.161-162, vol. I). Ulterior, fiind audiat în cadrul primei instanțe (f.d. 221 - verso, vol. I), a declarat că: „[...] *Banii erau în bancnote a câte 100 dolari, câte 10000 adică câte 100 de bancnote, în sacoșă de polietilenă*”, iar în instanța de apel (f.d. 81, vol. II) a declarat că: „ [...] banii erau într-o pungă de hârtie de aproximativ 5-6 cm cu forma și dimensiunile bancnotei dolarului”.

Mai mult, se reține că circumstanțele de fapt relatate de partea vătămată nu corespund cu declarațiile martorului Arseni Andrian, care la rândul său, mai întâi, în explicația anexată la materialele cauzei (f.d. 18, vol. I) a indicat că: „[...] *Marinescu, la rândul său, dintr-un plic pe care îl purta cu el a scos o anumită sumă de bani*”, iar mai apoi, fiind audiat la urmărirea penală la 14 martie 2012 (f.d. 20, vol. I) a declarat că a văzut că: „[...] *Marinescu a transmis un plic cu dolari în care erau dolari SUA, presupune că era suma despre care au discutat anterior*”. Însă, fiind audiat în ședința de judecată în prima instanță (f.d. 33, verso, vol. II) martorul Arseni Andrian a comunicat că: „[...] *Marinescu a transmis un pachet de hârtie, învelit, îndoit în care presupune că erau bani*”, iar în instanța de apel (f.d. 84, vol. II) a comunicat însă că: „[...] *inculpatul a deschis coletul în care a văzut că se aflau dolari*”.

Totodată, Colegiul penal lărgit constată prezența divergențelor și contradicțiilor în declarațiile părții vătămate Marinescu Aurel date pe parcursul procesului penal în faza de urmărire penală și de judecare în prima instanță, și în instanța de apel, cu privire la scopul de profit/nonprofit a transmiterii sumei de 58 400 dolari SUA inculpatului Strâmbanu Iurie. În acest sens, se notează că în explicația din 05 martie 2012 (f.d. 11, vol. I), partea vătămată Marinescu Aurel a indicat că: „[...] *I-a transmis inculpatului suma cerută și anume suma de 58 400 dolari SUA. Tot atunci Strâmbanu l-a asigurat că banii vor fi investiți în această afacere și în timp de un an el îi va întoarce, plus 4 % lunar*”, apoi la faza urmăririi penale (f.d. 44, vol. II) fiind audiat a declarat că: „[...] *inculpatul Strâmbanu Iurie a revenit la el cu aceeași propunere, doar că de data aceasta, inculpatul a cerut de la dânsul să-i împrumute suma de 58 400 dolari SUA, pentru a-i investi într-o companie, care după spusele inculpatului avea să creeze venituri considerabile, și că inculpatul va investi suma împrumutată în compania „Trans-Oil”, [...] și că el*

va avea venit în mărime de 4 % lunar din suma împrumutată”, apoi fiind audiat suplimentar la faza urmăririi penale (f.d. 110, vol. I) a declarat că: „[...] este o fire de om strângătoare și nu irosește banii în vânt, dar permanent s-a gândit cum să-i investească profitabil”. Ulterior, partea vătămată Marinescu Aurel fiind audiat în prima instanță, contrar celor relatate la faza de urmărire penală nu a mai declarat despre scopul de profit cu care ar fi împrumutat suma de bani sau despre obligația de achitare de către inculpat a cărorva procente lunare sub formă de dobândă din suma împrumutată, astfel în prima instanță (f.d. 221, verso, vol. I) acesta a declarat că: „[...] Banii au fost transmiși cu împrumut. Nu au avut nici o înțelegere la obținerea unui profit în rezultatul împrumutului dat”, (f.d. 31, verso, vol. II) „[...] suma de bani a fost împrumutată cu nici o condiție, [...] i-a dat banii inculpatului cu scop de împrumut”, iar în instanța de apel (f.d. 82, vol. II) partea vătămată a menționat că: „[...] Inculpatul i-a zis că va avea mai mult profit. Nu au convenit la o dobândă fixă”.

Din aceste considerente, Colegiul penal lărgit stabilește că declarațiile părții vătămate Marinescu Aurel și a martorilor Marinescu Viorel (fratele părții vătămate) și Arseni Andrian (finul părții vătămate), nu pot fi puse la baza condamnării inculpatului Strâmbanu Iurie, deoarece sunt evazive și contradictorii, ceea ce denotă o lipsă de credibilitate a declarațiilor date de aceștia. În consecință, declarațiile acestor martori și a părții vătămate nu pot fi puse la baza motivării unei sentințe de condamnare, deoarece din conținutul acestora se elucidează mai multe dubii și presupuneri, care nu au fost înlăturate în nici un mod de către partea acuzării prin alte probe pertinente și incontestabile. Se mai invocă că tot din aceste motive prima instanță l-a achitat pe inculpat și judecătorul raportor din instanța de apel a avut opinie separată la soluția de condamnare a inculpatului.

În afară de aceasta, instanța de recurs notează că la materialele cauzei nu există nici o recipisă semnată de inculpat și partea vătămată Marinescu Aurel, prin care s-ar fi confirmat cu certitudine predarea-primirea sumei de 58 400 dolari SUA, pentru a fi respectate prevederile art. 210 alin. (1) Cod civil, care prevede că „trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1000 lei”.

În aceste condiții, rezultă că nu a fost demonstrată prin probe incontestabile transmiterea sumei incriminate, nefiind probată obligația inculpatului de a restitui un careva împrumut, într-un anumit termen. Respectiv, acest fapt denotă absența atât a acțiunii principale (sustragerea), cât și a acțiunii adiacente (înșelăciunea) în presupusa faptă imputată inculpatului.

Totodată, Colegiul penal lărgit consideră o circumstanță esențială care pune la dubiu vinovăția inculpatului Strâmbanu Iurie, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, este faptul că deși în rechizitoriu și în fapta constatată de instanța de apel se indică că infracțiunea a fost săvârșită în luna decembrie 2007,

partea vătămată a depus o plângere la organele de drept privind atragerea lui Strâmbanu Iurie la răspundere penală doar la 26 ianuarie 2012 (f.d. 8, vol. I), peste mai mult de 4 ani de la presupusa faptă de escrocherie, urmărirea penală fiind pornită la 15 martie 2012 (f.d. 1, vol. I), banii conform explicațiilor părții vătămate Marinescu Aurel (f.d. 11, vol. I), fiind împrumutați pe un an, cu întoarcerea plus 4 % lunar, ce rezultă și din declarațiile martorului Arseni Andrian de la urmărirea penală (f.d. 49, vol. I), circumstanțe care apoi nu au mai fost invocate de partea vătămată Marinescu Aurel, or acesta în instanțele de judecată a menționat că banii au fost transmiși cu scop de împrumut pe un termen de un an, fără a fi stabilite careva condiții cu privire la dobândă.

În această ordine de idei, se mai menționează că declarațiile părții vătămate Marinescu Aurel și a martorului Marinescu Viorel, privitor la faptul că inculpatul a amânat restituirea sumei de 58 400 dolari, sunt lipsite de suport probant, întrucât în cadrul procesului nu au fost prezentate careva probe incontestabile care să confirme solicitările părții vătămate, iar inculpatul pe tot parcursul procesului penal a negat primirea a 58 400 dolari SUA de la partea vătămată Marinescu Aurel, susținând că este o răzbunare împotriva lui din motiv că a avut un litigiu civil cu martorul Marinescu Viorel (f.d. 36, vol. II).

Prin urmare, în baza celor expuse supra, Colegiul penal lărgit constată că nu a fost demonstrat de către partea acuzării prin probe credibile și incontestabile dobândirea ilicită prin înșelăciune și abuz de încredere a 58 400 dolari SUA de către Strâmbanu Iurie de la partea vătămată Marinescu Aurel, nefiind confirmat faptul transmiterii a sumei de 58 400 dolari SUA inculpatului de către partea vătămată în luna decembrie 2007.

În acest context, Colegiul penal lărgit invocă că sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, fiindcă funcția acuzării este pusă pe seama procurorului. Or, CtEDO în hotărârea Capeau vs. Belgia din 13.01.2005, a constatat că, „*în domeniul penal, problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punctul de vedere al articolului 6 §2 și e obligatoriu, inter alia, ca sarcina de a prezenta probe să-i revină acuzării*”.

În baza celor expuse supra, Colegiul penal lărgit conchide că s-a confirmat temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sub aspectul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motiv din care recursul ordinar declarat de către avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în numele inculpatului Strâmbanu Iurie, urmează a fi admis, cu casarea totală a sentinței primei instanțe și a deciziei instanței de apel în prezenta cauză penală și dispunerea achitării inculpatului Strâmbanu Iurie de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, deoarece fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Subsidiar, Colegiul penal lărgit va respinge acțiunea civilă intentată de către partea vătămată Marinescu Aurel, or, potrivit prevederilor art. 387 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, „În cazul când se dă o sentință de achitare, instanța respinge acțiunea civilă dacă fapta nu a fost săvârșită de inculpat”.

9. Referitor la recursul ordinar declarat de către partea vătămată Marinescu Aurel:

Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată, că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, este în drept să respingă ca inadmisibil recursul ordinar.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal lărgit atestă că recurentul a invocat temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) 10) Cod de procedură penală, sub aspectul că hotărârea instanței de apel nu curpinde motivele pe care se întemeiază soluția în partea individualizării pedepsei, și aceasta este expusă neclar în termeni vagi, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și că s-a aplicat o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale, solicitând astfel aplicarea unei pedepse mai aspre în privința inculpatului.

În acest sens, Colegiul penal lărgit din considerentul că în speță din motivele expuse în pct. 8 a prezentei decizii urmează a fi dispusă achitarea inculpatului Strâmbanu Iurie de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, conchide că temeiurile și motivele invocate de recurent privitor la blândețea pedepsei nu sunt incidente și relevante în speța dată, și se resping ca fiind inadmisibile.

Totodată, în privința temeiului de recurs indicat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit conchide că acesta a fost invocat declarativ, nefiind specificat nici care cazuri prevăzute de acest temei de recurs sunt incidente în prezenta speță.

Pe cale de consecință, Colegiul penal lărgit atestă că recursul ordinar declarat de partea vătămată Marinescu Aurel urmează a fi respins ca inadmisibil.

10. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către partea vătămată Marinescu Aurel.

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în numele inculpatului Strîmbanu Iurie, casează total sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 30 decembrie 2016 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017, în cauza penală privindu-l pe **Strîmbanu Iurie Xxxx**, pronunțând următoarea hotărâre.

Se dispune achitarea inculpatului **Strîmbanu Iurie Xxxx** de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Se respinge acțiunea civilă intentată de partea vătămată Marinescu Aurel în temeiul art. 387 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală.

Inculpatul **Strîmbanu Iurie Xxxxx** urmează a fi eliberat imediat din penitenciar dacă nu are de executat măsura preventivă arestul sau pedeapsa închisorii în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **14 decembrie 2017**.

Președinte

Nicolaev Ghenadie

Judecători

Timofti Vladimir

Toma Nadejda

Alerguș Constantin

Moraru Petru